Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2010 жылғы 1 қазандағы ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 қазанда 13 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылғы қыркүйек айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

15 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 12 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 10 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 2 124,1 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 903 567 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы қыркүйек айында 33 242-ге (0,4%) ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да 40,3 млрд. теңгеге (1,9%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 қазанда міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны бұрынғыша 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 25,6%, «МЖЗҚ» – 22,2%, «Ұлар Үміт» – 14,1% және «БТА Қазақстан» – 10,0% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,9%-ы келеді.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 қазанда жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемен 39 912 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы қыркүйек айында 169 бірлікке (0,4%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 96,6 млн. теңгемен 4 053 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы қыркүйек айында 4 бірлікке (0,1%) азайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылғы қыркүйек айында 40,3 млрд. теңгеге (1,9%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қазанда 2 129,6 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың қыркүйек айында 31,6 млрд. теңгеге (1,9%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қазанда 1 720,4 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 532,5 млрд. теңге болды. 2010 жылғы қыркүйек айында «таза» инвестициялық кіріс 12,9 млрд. теңгеге (2,5%) ұлғайды.

Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1 қазанға дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай

көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	1.01.09	1.01.10	1.10.10	1.01.10 салыстырғандағы өсім	1.01.10 салыстырғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	2 129,6	269,1	14,5
Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 720,4	231,6	15,6
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	532,5	50,8	10,5
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	25,0	-	- 1%-дық тармақ

Көрсетілген кестеден жинақталған зейнетақы қаражатының өсімі жылдың басынан бастап 269,1 млрд. теңгені құрағаны байқалады. Жинақталған зейнетақы қаражатының орташа айлық өсімі 29,9 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 қазанда ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 665,2 млрд. теңге (31,2%), «МЖЗҚ» – 349,3 млрд. теңге (16,4%), «ҰларҮміт» – 299,8 млрд. теңге (14,1%) және «БТА Қазақстан» – 179,4 млрд. теңге (8,4%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 70,1%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

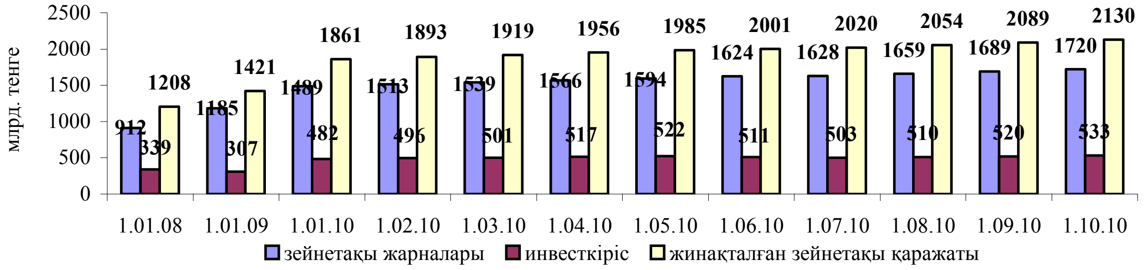

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы аудармау, жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау және зейнетақы активтерін тиісінше басқармау үшін өсімпұл сомасы қыркүйек айында 0,2 млрд. теңгеге (1,6%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қазанда 12,5 млрд. теңге болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 173,3 млрд. теңге болды немесе қыркүйек айында 4,4 млрд. теңгеге (2,6%) өсті. Қорлар 2010 жылдың басынан бастап алушыларға жалпы сомасы 41,1 млрд. теңгеге (31,1%) зейнетақы төлемдерін жүзеге асырды.

Ағымдағы жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 7,8 млрд. теңгеге 3 911 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қазанда 11,7 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші

қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару қыркүйек айында 33,7 млрд. теңгеге (3,5%) ұлғайып, 996,6 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі қыркүйек айында 40,7 млрд. теңгеге немесе 1,95%-ға өсіп, 2 129,8 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 қазаннан бастап 2010 жылғы 1 қазанға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 31,33 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

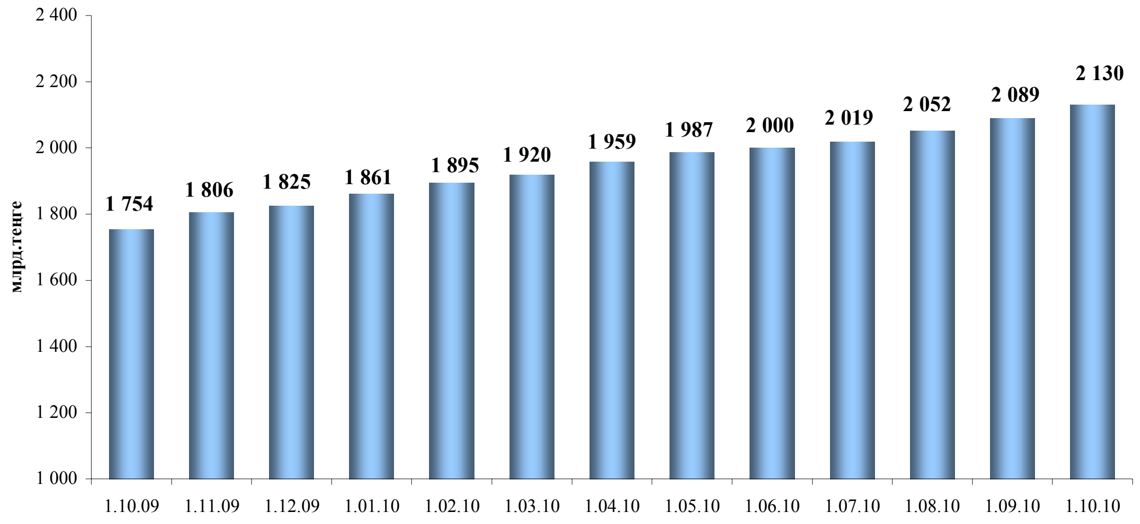

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ/ ЖЗҚ	Зейнетақы активтері	
	млн. теңге	в %
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	**665 958**	**31,27**
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**350 572**	**16,46**
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**345 129**	**16,20**
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	298 248	14,00
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	46 881	2,20
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	**178 516**	**8,38**
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	**140 045**	**6,58**
"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)	140 045	6,58
«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	**103 256**	**4,85**
"Мұнайгаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**73 149**	**3,43**
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	**70 760**	**3,32**
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы	**64 242**	**3,02**
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**64 242**	**3,02**
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**59 107**	**2,78**

"РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**55 431**	**2,60**
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**23 684**	**1,11**
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	**2 129 849**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың қыркүйек айында 52,7 млрд. теңгеге немесе 2,58%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 қазанда 2 098,6 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 45,49%-ын (954,6 млрд. теңге) құрайды және 1 қыркүйектегі жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 3,54%-ға немесе 32,6 млрд. теңгеге ұлғайды. 1 қазандағы жағдай бойынша мемлекеттік емес бағалы қағаздардың үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 34,17%-ын құрады (717,1 млрд. теңге).

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	на 1.09.2010г.		на 1.10.2010г.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**922 045**	**45,06**	**954 618**	**45,49**
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	803 317	39,26	830 326	39,56
Ұлттық Банктің ноттары	118 728	5,80	124 162	5,92
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	0	0	130	0,01
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**198 783**	**9,71**	**191 314**	**9,12**
акциялар	51 213	2,50	43 665	2,08
облигациялар	147 570	7,21	147 649	7,04
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	**0**	**0,00**	**0**	**0,00**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**41 893**	**2,05**	**42 551**	**2,03**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**68 645**	**3,36**	**41 358**	**1,97**
Тазартылған алтын	**23 673**	**1,16**	**24 956**	**1,19**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**666 560**	**32,58**	**717 091**	**34,17**
акциялар	178 658	8,73	178 469	8,51
облигациялар, оның ішінде:	487 902	23,85	538 622	25,66
шетел валютасында номинирленген	53 841	2,63	54 438	2,59
теңгеге номинирленген	434 061	21,22	484 184	23,07
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**124 901**	**6,11**	**127 321**	**6,06**
Туынды бағалы қағаздар	**-560**	**-0,03**	**-603**	**-0,03**
Жиынтығы	**2 045 940**	**100**	**2 098 606**	**100**

Эмитенттер бағалы қағаздар шығарылымы бойынша дефолтқа жол берген бағалы қағаздардың үлесі 2010 жылғы 1 қазанда зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 3,9%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 83,4 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы қыркүйек – 2010 жылғы қыркүйек кезеңінде – 43,29%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті – 41,06% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 61,30%);

– 2007 жылғы қыркүйек – 2010 жылғы қыркүйек кезеңінде – 17,11% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 33,69%);

– 2009 жылғы қыркүйек – 2010 жылғы қыркүйек кезеңінде – 4,54% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 6,70%) құрады.

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,06 пайыздық тармаққа азайды;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,4 пайыздық тармаққа өсті;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,15 пайыздық тармаққа өсті.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кіріс коэффициенттерінің арақатынасы

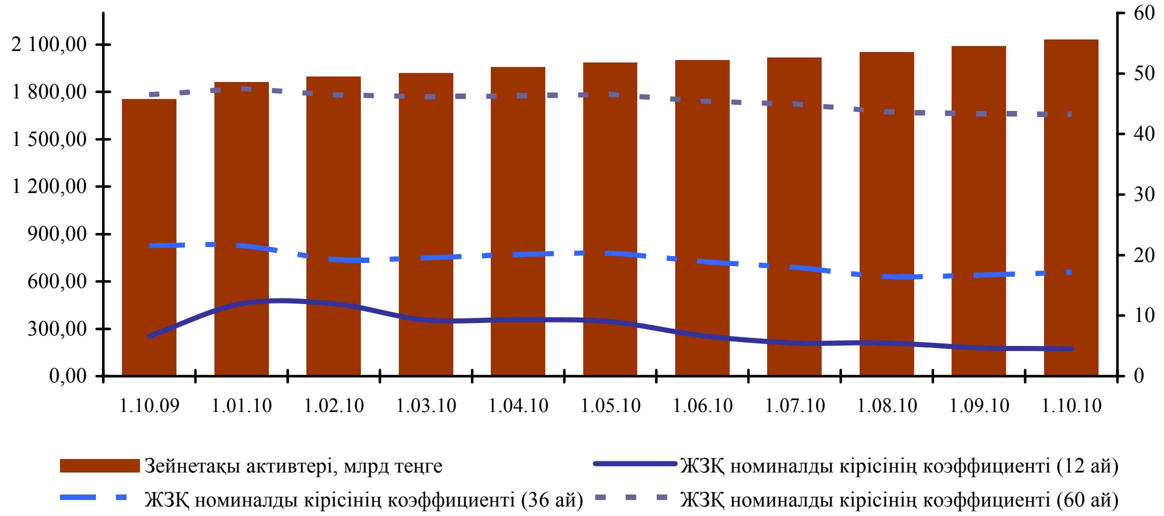

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 79,8 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 44,0 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 55,1%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 85,1 млрд. теңге болды.

2010 жылғы қаңтар-қыркүйек айларында 5 қор («Ұлар Үміт», «АМАНАТ Қазақстан», «БТА Қазақстан», «Қазақмыс» және «Республика») жалпы сомасы 2,4 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 8 қор жалпы сомасы 7,6 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қазандағы 5,2 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2010 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 68,5 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 80,5%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 57,9%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 13,9%, «Кері РЕПО» операцияларына - 4,9% инвестициялады, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 19,9%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 3,7%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының рөлі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының рөлін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.05	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.10.10

ЖІӨ млрд.теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	17 007,6	19 303,6 *
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	10,9	11,0
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	8,8	8,9
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	2,8	2,8
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4

* - Қазақстан Республикасы Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері